

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Deželne hipotečne banke.

x. Najstarejša deželna hipotečna banka v Avstriji je česka. Začela je že 1865 leta svoje delovanje, torej posluje 20 let. V tem času razvila se je tako velikansko, da je kazala bilanca koncem 1883. l. hipotečnih posojil v 5% zastavnih pismih 72.542.751 gold., v 4% pa 4.119.691 gold. Vsega vkupe je v prometu 76.119.500 gold. zastavnih pisem. Dobička je bilo l. 1883 112.929 gold., rezervni fond pa je narasel na 1.229.830 gold.

Mala sileška deželica je kmalu potem, leta 1869, ustanovila avstro-sileško hipotečno banko, katera je izdala dozdaj za 7.300.000 gold. zastavnih pisem po 5% in 4½%. Moravska, ustanovljena 1875. leta izdala je do konca l. 1883. zastavnih pisem po 5½% za 5.859.800 gld., po 5% za 4.311.400 gold. Najmlajša hipotečna banka je istrska, katera je začela poslovati 1881 leta in dozdaj izdala 5% zastavnih pisem za 1.936.000 gld.

Garancijo je pri vseh teh bankah prevzela dežela s svojim deželnim premoženjem. Istrski deželni zbor je še posebej dovolil 50.000 gold. za ustanovne stroške in sploh za prvo dotacijo.

Ako se primerjajo zneski, od teh deželnih zavodov izposojeni na hipoteke s skupnim zneskom hipotečnih dolgov v deželi, kaže se na prvi pogled, da so posestev pri družih denarnih zavodih ali privatnih osebah zadolžena. Na Českem na primer znašajo vsi hipotečni dolgovi 1.063 milj. gld., torej ima banka le 8% vseh hipotečnih posojil, na Sileškem od 80 milijonov vseh dolgov blizu 10%, na Moravskem od 299 milij. le 10 milij., torej še ne 3%, in v Istri še toliko ne. Kdor tedaj pričakuje, da bi se po deželnih hipotečnih bankah dali amortizovati dolgovi, izgubil bode to nado v očigled vspehom že poslujočih deželnih bank.

A stvar ni tako slaba, kakor se kaže, temveč kriva je le osnova, vsled katere se deželne banke le malo ali nič ne razločujejo od družih enakih zavodov, ustanovljenih na delniški podlogi. Kajti banka, katera zahteva 5 ali celo 5½% od dolžnika, nema nobene prednosti pred hranilnico, ki tudi navadno po 5% pobira, zaostaja pa za hipotečnim oddelkom avstro-ogerske banke, katera v novjšem času izdava 4% zastavna pisma in ker stoje te zastavnice na Dunajski borski po 99, tedaj ima dolžnik posojilo skoro po 4% v rokah.

Glavni pogršek je tedaj in iz njega izvirajo vsi drugi, da so deželne hipotečne banke izdavale in še izdajajo zastavna pisma z višjimi obrestmi, nego bi trebalo z ozirom na notranjo vrednost teh papirjev, ker so garantovani od cele dežele in ker se po žrebanji izplačujejo v teku 32 do 40 let v nominalnem znesku.

Res da državne obligacije nosijo po 5%, pa pomisliti je treba, da pri njih upnik nema nobene upanja, še manj pa zagotovila, da bi se mu kedaj vrnil kapital, kolikor ga je zapisanega na dolžnem pismu, oziroma na obligaciji. Pri zastavnem pismu hipotečne banke pa, katero je glede poročstva gotovo jednako dobro, ko državna obligacija, vrne se ves kapital. Zato vidimo, da stoji kurs na borski za 4% zastavna pisma avstro-ogerske banke 99, za 4% česke deželne banke 98, za 4% moravske banke, katera so se lani začela izdajati 97, torej vsa blizu pari. In, čemur se ne bomo čudili, 5% zastavna pisma imajo le za malo gld. višji kurs, namreč česka 103, moravska 102, avstro-ogerska 103, isterska 100 (?), avstro-sileška 102. Ker se 5% zastavna pisma vračajo tudi le po nominalnem znesku, ki se glasi na 100 gld., izgubi na kapitalu, kdor je plačuje nad 100 gld.

Skušnje s 5% zastavnimi pismi, katera so po kursu le malo nad pari, napotile so česko, moravsko in sileško deželno hipotečno banko, da so začele izdajati pisma s 4½% in s 4%, tedaj bodo tudi posojila dajale, seveda v zastavnih pismih po istih obrestih, ker po pravilih za posojila ne smejo banke jemati višjih obrestij, nego jih same zahtevajo od dolžnikov. In banke so se prepričale, da v kursu na borski ni veliko razločka mej 4½% in celo mej 4 in 5% zastavnimi pismi. Zato nameravajo vse tri banke konvertovati 5% v 4% pisma, novih 5% pa ne več izdajati. Pa tako konvertovanje se ne da naglo izpeljevati, dasi ima banka pravico vsako leto izžrebat in izplačati, kolikor hoče zastavnih pisem. A več jih ne more izplačati, nego ima gotovine, katera se steka v blagajnico iz amortizacijskih svot.

Istrska banka izdava le 5% zastavna pisma, za katera je kurs zaznamovan s 100 gld., pa da se ta kurs ohrani, sklenil je deželni odbor istrski neko pogodbo s kreditno banko na Dunaji, da kupi po tem kursu vsa pisma, ko bi se od katere strani ponujala.

Deželne hipotečne banke ustanovile so se z glavnim namenom, da bi zemljelastnikom omogočile kolikor mogoče dober kup kredit in sicer ne na kratko ali prostovoljno odpoved od strani upnika, ampak na amortizacijo v gotovih 30 do 40 letnih obrokih. Namen in načelo obojé bilo je dobro, tem manj pa izpeljava, ker so se zahtevale previsoke obresti, tako da je imel dolžnik namesto 5% plačevati 6 do 7% in ako se računa izguba pri prodaji zastavnih pisem, dokler neso dosegla sedanjega kursa, tudi več. Dokler se sedaj ne najde pota, po katerem bi deželnim bankam bilo mogoče, zahtevati k večjemu 4% obresti, tako dolgo deželne banke nemajo družega pomena, kakor privatne, zaostajajo pa za avstro-ogersko banko, katere 4% na zastavna pisma stoje na 99 gld., tedaj le 1 gld. še pod pari.

Že več let opazujemo, da denarja čim dalje tembolj po ceni dobi, kdor si ga hoče izposoditi in je zaupanja vreden. Denarja včasih toliko leži v bankah, da ne vedo kam ž njim in da so zadovoljni, ako ga morejo le po 1 do 2% naložiti. V Londonu se zadovolje celo s ½ ali 1%, tam tudi konsols (državne obligacije) ne nesejo več ko 3%. Pri nas v Avstriji pa uplivajo ravno državni papirji, da ne pridemo do cenejšega kredita, ker so še vedno globoko pod pari, tedaj vzlic 25% davka 5% nosijo. Dokler kapitalist na tako lehak način z odrezavanjem kuponov dobiva 5%, čemu bi segal po družih papirjih, pri katerih bi imel menj dohodka.

Pa še druga neprilika je za dolžnika pri hipotečni banki. On ne dobi denarja, ampak zastavna pisma v roke, katera mora prodati, da pride do gotovega denarja. Kaka težavna manipulacija za kmetškega dolžnika in še celo nevarnost, da pri prodaji ne trpi nepotrebne izgube. Istrska banka, da bi obvarovala dolžnike taci izgub, ravnala je previdno in sklenila pogodbo z Dunajsko kreditno banko tako, da kreditna bankina filijala v Trstu kupi vsa njena zastavna pisma al pari. Da-li se to res godi, nam ni znano, tudi ne, ali ima banka vsled te pogodbe kako obvezo proti banki.

Iz teh splošnih opazek vidimo, da ni nobena posebna težava ustanoviti deželno hipotečno banko, da pa je korist take banke jako problematična, dokler ne more dajati posojil z nižjimi obrestmi, kakor hranilnice in privatni kapitalisti, to je, dokler 4% zastavna pisma ne stojé al pari. Pri tacem obrestovanju se da misliti na amortizacijo, pri višjem pa ne.

LISTEK.

Za dragocenim korenem.

(Iz življenja kitajskih pogozdnikov.)
(Povest A. Ja. Maksimova, posl. I. P.)

XII.

Seokvijev beg.

(Dalje.)

Seo-kvi-ja je jezilo, da se mu posmehujejo, vender je molčal, otožno molčal, zamišljen v svoj neumen sklep.

— Vzemí, odreži si zubovega mesa... jej! ponujal mu je Lonhou.

— Nečem!... odgovoril je prisiljeno Seo-kvi, prisedel h grmadi in prižgal pipo.

— Oj, oj, ali jesti nečeš!?... čutil se je Ki-se... Pa saj nesi kaj jedel tam v soteski.

— Kaj še mojega svežega mesa neče, rekel je razžaljen Lonhou. — Gotovo se je nžrl kake mrhovine...

— Ali hočeš spati? vprašal ga je po kratkem molčanju zasmehljivo starejšina.

— Tudi spati se mi ne ljubi!... odgovoril je jezen Seo-kvi in vlekel iz pipe.

— Hvalo ti tovariš! rekel je vesel Lonhou. Vsi smo strašno utrujeni in potrebni spanja... Tedaj homo mi pospali, ti pa straži nas in pazi na grmado.

Starejšinin predlog je tako razveselil Seo-kvi-ja, da se je jedva premagal, da ni preveč vidno pokazal svojega posebnega veselja. Težila ga je ravno kar še misel, kako bi spolnil še to noč izmišljeni sklep, a sedaj je sam Lonhou razrešil to težavo.

— Dobro! zamrmral je Seo-kvi z ravno takim jecljajočim glasom in okranil je na obrazu prejšnjo otožnost.

Ni minulo pol ure, ko so že silno trudni iskateljci ženšena pospali, kakor bi bili mrtvi, kajti ničesar neso sumili, da je Seo-kvi sklenil okoristiti se ž njih zaupljivostjo in izvršiti težek prestopok proti vsem svojim tovarišem, prestopok, da mu ga ni podobnega tu v gošči, nečuten in vznemirjujoč.

Pustolovci so si razlagali slabo voljo Mandžurjevo samo s slučajnim nevspehom in zato bili popolnem mirni.

Minulo je dve uri. Seo-kvi je še vedno negibljivo sedel pred grmado in gledal v svetel plamen. Kakor je bilo videti, vršila se je v njem strašna, uporna npravstvena borba. Na njegovem surovem obrazu se je prehajal nemir. Vsi njegovi živci bili so nadnaravno napeti... In sedaj se je, kakor se je videlo, Seo-kvi na nekaj odločil. Energično je stresel z glavo, previdno ustal in pazno pogledal svoje speče tovariše. Noge so se mu tresle. Oči so se mu mrzlično in hudobno svetile. Jedva je dihal, stopil je par korakov proti Lonhou-u, potem se pa ustavil v neodločnosti. Njegov mrzličen pogled bil je trdno uprt v brezskrbno spečega starejšino. In sedaj je Seo-kvi izvlekel svoj nož in naredil še dva koraka, ne da bi bil kaj obrnil oči od Lonhou-a. Plame grmade je na široki nož metalo lep, nesrečo oznanjanjoč svit, in osvetljevalo je hkratu mrtvo blede obraz Mandžurja, ki je imel nekak miren, okamenel, prav kakor zamrznjen izraz. Tiho kakor duh je pokleknil Seo-kvi pred starejšino, pre-

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. avgusta.

Več občin na Českem je prosilo, da bi se odpisalo nekaj davkov, ker so zaradi prevelike suše malo pridelali. Deželna finančna direkcija se je pa izjavila, da ne more ustreči tej prošnji. Po zakonu sme se davek samo odpisati, ako je polje poškodovano po elementarnih nezgodah, kakor po toči, ognji in povodnji. Na sušo ali močro se je pa že oziralo pri uravnavi davka. Dovolilo se bode pa kmetom brezobrestno posojilo iz deželnega zaklada, po razmeri škode, katero njim je napravila suša. — Nemška družstva se ne bodo udeležila intronizacije Prškega nadškofa. S tem hočejo Nemci pokazati, da neso zadovoljni z novim nadškofom.

V Budimpešti prišlo je 37 Francozov ogledat ogersko deželno razstavo pod vodstvom g. Lessepsa. Deputacija društva madjarskih pisateljev in umetnikov šla je njim v Szobbo nasproti. V Pešti so jih slovesno vsprejeli. Fran Pulczky pozdravil je goste v imenu pisateljskega kluba, podžupan Gerloczy v imenu mesta. Lesseps se je zahvalil za povabilo. Klub pisateljev in umetnikov je njim napravil banket. Potem so pa ogledali razstavo, kjer je je pozdravil državni tajnik Matiekovich v francosčini. Pri banketu se je napivalo cesarju, cesarici, prestolonasledniku, francoskim gostom francoskemu narodu, ogerskemu narodu, Jokai-u kot zastopniku ogerskega slovstva.

Vnanje države.

Shod avstrijskega cesarja in ruskega carja bode, kakor se sedaj poroča, mej 26. in 30. dnem t. m. V Kromerizi (Kremsier) so razen hotelov v ta namen že najeli več privatnih stanovanj. Oba vladarja bosta se udeležila manevrov, ki bodo tam koncem tega meseca. V Kromerizi delajo se že velike priprave. Najvišji dvornik knez Hohenlohe prišel je včeraj tjakaj, da ogleda vse priprave in se dogovori z mestnimi oblastvi zastran vsprejema. Tudi namestnik grof Schönborn pripeljal se je v to mesto, kojega ime je tako hitro zaslulo.

Vse aj odpotoval je grof Kalnoky v Varzin. Tega shoda avstrijskega ministra vnanjih zadev in nemškega kancelarja še nemški časopisi jako veselijo. To zinatrajo za zagotovilo, da se posebno prijateljstvo mej Avstrijo in Nemčijo ohrani. Kalnoky in Bismarck se bosta posebno pogovarjala v narodnogospodarske politiki. Nekateri upajo od Nemčije doseči nekatere za nas ugodnejše carinske tarife. Naši, zlasti pa pruski Nemci bi bili najrajši videli, da se sklene carinska zveza mej obema državama. Temu se pa stavijo take težave, da jih tudi nemški kancelar ne upa premagati.

V Srbiji se roparstva vedno množe. Kralj je zaukazal, da se upelje v južnih okrajih v Užicah, Rudniku, Čacaku in Požarevcu preki sud za roparje, katere vojaki ali redarji dobe v pest. Čudno je, da se baš pod sedanjo vladno tako množe roparji, po-prej o tem ni bilo toliko slišati. Morda je to zlo posledica nezdravih političkih razmer v Srbiji. Mogoče je pa tudi, da imajo te naredbe proti roparjem ves drugačen namen. Morda se pa le v nekaterih krajih prikazuje nevolja mej narodom in se je bati ustaje. Zato se je pa proglasil preki sud, da se bode proti izgredunikom moglo takoj z vse strogošjo postopalo. To bi bi bilo tudi verjetno, kajti poslednji čas se je poročalo iz Belega grada o nekem agitovanju Karadjordjevičevih pristašev — Albanski roparji so udrli 30 kilometrov daleč v srbsko ozemje in oropali vas Lebanjo. Okrožno oblastvo je odposlalo proti njim žandarje. Unel se je boj mej žandari in roparji, pa so se prvi morali umakniti mnogobrojnejšim roparjem. V boji je jeden žandar ubit, jeden Arnavt pa težko ranjen. Roparji odgnali so potem vso živino. Nov dokaz, da Turčija ni več v stanu brzdati bojevitih Albancev.

Volilno gibanje obeta na Francoskem biti jako burno. To se je že videlo v nedeljo, ko se je

v Lyon pripeljal bivši ministerski predsednik Ferry na povabilo njegovih prijateljev, da govori pri nekem banketu. Na kolidvoru ga je že čakalo mnogo privržencev in nasprotnikov. Ko se je pripeljal, slišali so se prijazni pozdravi, sikanje, žvižganje, ropot in kričanje. Pred sobano, v kateri je imel biti banket, zbralo se je mnogo Ferry-jevih nasprotnikov in prijateljev. Ko se je pripeljal Ferry, so se vrata v banketovo sobano odprla in ustopili so notri udeležitelji banketa. Bilo jih je 660. Zunaj je v tem množica vedno naraščala, hrup je bil vedno večji in naposled je prišlo do pretepa. Pa tudi v sobani ni bilo vse v redu. Nekateri so s sikanjem in kričanjem motili govornika, tako dolgo, da so jih ven vrgli. Ferry je v svojem govoru poudarjal, da ni mnogo na tem ležeče, ali zmagajo pri volitvah zmerni ali radikalni republikanci, glavna stvar je, da se dobi trdna večina, ki bode mogla vzdrževati vladno. — V Parizu so v nedeljo postavili spomenik znanemu komunistu Blanqui-ju. Bilo je pri tej priliki več govorov in klicalo se je: „Živila komunala!“ Policija je konfiskovala več zastav. Sicer se pa mir ni motil. Seinski departement volil je z 337 glasi radikalca barona Songeona senatorjem na mesto pokojnega Huga. Zmerni republikanec Daix dobil je 257 glasov.

Volitve za angleški parlament b do v tretjem tednu novembra. Gladstone bode v oktobru obiskal svoje volilce v Midlothianu.

Anglija je neki predlagala Turčiji, da naj njene čete posedejo Egipt. Zahtevala je pa, da bi se te čete postavile pod angleško nadzorstvo in da Turčija sklene ofenzivno in defenzivno zvezo z Anglijo nasproti Rusiji. Turke so ti predlogi jako osupnili. V Egipt bi radi poslali svoje čete, a to jih pa jezi, da bi Angleži nadzorovali čete sultana, ki je vendar vrhovni oblastnik nad Egiptom. Proti Rusiji pa Turki tudi ne marajo sklepati zveze, ker se boje, da bi se s tem zapleli le v velike sitnosti in težave, ki bi celo utegnile uničiti njih državo.

Pogreb bivšega predsednika Zjedinjenih držav Granta v Novem Jorku bil je velikanski. Mrtvaški sprevoz bil je 6 angleških milj dolg. Udeležili so se ga Cleveland, Hendricks, Hayes, Arthur, ministri, sodci, diplomati, člani kongresa, guvernerji posamičnih držav. Vse prodajalnice bile so zaprte.

Dopisi.

Iz Pulja dne 8. avgusta. (Raznoterosti)

Poveljnik mornarice naše, baron Sterneck, nadaljuje neumorno reformatorično svoje delovanje. Ravno kar oživel se je v Pulji mornarsko-tehniški komité pod načelnštvom kontre-admirala barona Pittner-ja.

Ta urad prevzel bode poslove doseďanjega 4. oddelka mornarske sekcije pri vojnem ministerstvu.

Načelnik direkcije za gradbo strojev v c. kr. pomorskem arsenalu g. Henrik Heusser poslovil se je te dni iz tega urada. Mož je služboval celih 25 let v tej lastnosti, a sedaj je imenovan načelnikom II. oddelka pri gori rečenem mornarsko-tehniškem komiteji.

Plodonosno delovanje tega moža v dolgi dobi 25 let ni bila le v eminentno korist države, njemu bilo je tudi korist delavca pri srci in za to korist potegoval se je vsekdar odločno, kadar-koli in kjer-koli je bilo treba. Njemu ni bil delavec le material, kakor tolikim mogotcem-delodajalcem, ampak človek, kakor vsakdo drugi, ki je vreden, da se mu pripravi človeka-vredna eksistenca. Razmere mej njim in delavci bile so skoro prijateljske bil je pravi, skrbni oče svojim podložnim. Da bi hoteli fabrikanti in bogataši posnemati tega moža-človekoljuba, socialno pitanje ne bi bilo nikdar takó pereče postalo in njega rešenje ne bi

delalo našim državnikom tolikih preglavic. Presvetli cesar pripoznal je zasluge tega moža in podelil mu red železne krone II. vrste.

Najsrčnije čestitke vseh, ki ga poznajo, sprem-ljajo blagega moža v novi njegov delokrog.

Treba je, da se danes dotaknemo najžalostnejšega poglavja v življenji našega mesta — vzgoje mladine. Nikjer je ne nahajaš takó zanemarjene, takó zdivjane mladine, kakor tu. Otroče, ki je začelo komaj žlobudrati, ti kar siplje kletve in najgrše psovke iz ust. Pet-, šestleten fantič pridevleje svoji lastni materi naslove, da se človeku lasje ježijo, naslove, ki jej naravnost odrekajo — žensko čast. V večernih urah vidiš cele gručice na pol, ali tudi do celega nagih otrok pojati se po ulicah, takó, da je na mnogih krajih pasaža ovirana in si, mimoidoč, v vedni nevarnosti, da ti v glavo ne prileti od kake strani zalučani kamen.

Tacih prizorov nevajeni tujec kar strmi. Ubogi učitelji, katerim je naloga poučevati tako mladino!

Nasledki slabe vzgoje — katero pa imajo le stariši na vesti — seveda ne morejo izostati. Ravno te dni doživeli smo žalosten dokaz popačenosti in zdivjanosti tukajšnje mladine. Obesil se je namreč 17 leten fant iz strahu pred sodnijo, ker je oskrunil 4 1/2 letno dekletce. Revica visi sedaj med življenjem in smrtjo.

Pretečeni teden imeli smo strašansko deževje. Plohe bile so takó silovite, da je v nekatere hiše voda pridrla do pasú visoko; v arsenal idoč delavci morali so do kolen po vodi gaziti. — In pri vsem tem strašna soperica in neznosna vročina.

C—t—č.

Iz Ajdovščine 9. avgusta. [Izvirni dopis.]

Slovenski dijaki izbrali so si naš prijazni trg, da priredijo v njem veliko dijaško veselico. Mi znamo ceniti to čast ter gotovo se bomo potrudili, da vsprejmemo vrlo narodno našo mladino kolikor mogoče sijajno. Vsak gospodar odičil bode svojo hišo tudi z narodnimi zastavami v znanje dijakom, da so v domači zemlji, v svojem kraju! Slehernega Vipavca sveta dolžnost je, da naše navdušeno dijaštvo z vsemi svojimi močmi podpira — le potem bode veselica tako sijajna, kakor si jo želimo! Nikdo ne kaži ni strankarstvo ni sebičnosti, vsak udeleži naj se te slavnosti v spodbujajo mladini naši, da se nas tudi v prihodnje spominja.

Veselica vršila se bode na dvorišču g. Ursiča poleg „Čitalnice“. Prostor je jako lep ter jako primeren, človeku ne bode treba se bati vročine, katera bi bila v dvorani neznosna. Prepričani smo, da bode jako mnogo občinstva, ker nam iz mnogih krajev odlični rodoljubi zagotavljajo svoj prihod; še celó iz daljnih Brd pride jih pol stotine, iz Trsta pa cele vrste voz. Nam se že nekako dozdeva, — soditi po naznanilih — da je Vipava še malokdaj videla toliko odličnega občinstva, kakor bode v dan 23. avgusta. Nikdo naj tedaj ne zamudi to redke slavnosti, katera se bode gotovo izvrstno obnesla. Na svidenje tedaj v Vipavi!

Iz Ljutomera 9. avgusta. [Izv. dop.] Dne 6. t. m. priredil je g. Alojzij Vavpotič, brzojavni uradnik iz Trsta, povodom svojega tukajšnjega bivanja na dopustu iz posebne prijaznosti v gostilni g. Vavpotič-a jako zanimiv koncert na citrah, pri kojem nam je zopet pokazal, da je, kakor v istini sluje izmej najspretnjših igralcev na tem instrumentu. Vspored bil je izboren. Točke: I. „Pozdrav-

vidno je segel z levo roko po smodnikovem rogu, in ves čas ni obrnil oči od mirno spečega Lonhou-a . . . Minulo je nekaj minut . . . Seo-kvi je kakor okamenel . . . Bal se je, da se starejšina probudi in ga prime na mestu zločina. Bal se je ganiti, bal se je celo dilati. Čudno se mu je zdelo, da mu je sapa letela iz prsij s takim šumom, kakor veter ki vleče iz kake podzemelske jame. Žile na sencih so bile kakor kovaška kladiva . . . In sedaj je Mandžur potegnil k sebi smodnikov rog, pa rog je ostal, kakor bi bil prirastel k zemlji . . . Potegnil je močnejše, nekaj je zaškripalo, pa rog se ni premaknil niti za jedno črto. To neznatno, jedva slišno škripanje napravilo je na Mandžurjeve živce strašen utis. Zdelo se mu je, kakor bi se bil smodnikov rog razjezil in s svojim krikom potresel vsa okrožjoča drevesa, oživil vsako travico, vsako bilko. Jeden trenotek je že mislil, da je izgubljen . . . Misli je, da vsi pretreseni s tem škripanjem skočijo na noge in ga potolčejo. Obstal je na jednem mestu, bal je ganiti se in zadrževal je dihanje. S čela so kapale na travo debele kaplje mrzlega potu . . .

Minulo je nekaj minut mučnega čakanja. Mandžur napel je ušesi. Tiho. Nikdo iz tovarišev se ni niti ganil. Prva nevarnost je minula, pa srce je Seo-kviju še vedno silno nemirno bilo. Kar se je zopet Mandžurja polotila neka divja odločnost. Misli si je, da odstopiti ni več mogoče, naj tudi pogine. Misli je, kako bi hitreje končal to stvar. Predrzo, z nepotrpežljivimi živci je še močnejše potegnil za rog. Lonhou se je v spanji počasi obrnil in se odvalil s smodnikovega roga . . . Mandžur vzel je nož in ga nastavil h grlu starejšine . . . Ko bi se bil starejšina še enkrat ganil, bi ga bil Seo-kvi zaklal. Pa Lonhou se je samo obrnil na drugo stran in še trdnejše zaspal kakor prej. Seo-kvi se je ložje od-dahnil, previdno prerezal jarmena, na katerih je visel rog in ustal . . . Baš z isto previdnostjo odrezal je rog Li-fu u . . .

Približala se je polnoč. Nič več kakor šest ur je še bilo do zore. Obotavljati se več ni bilo mogoče. Seo-kvi vzel je puško in tri smodnikove rogove in previdno se zgubil v goščo. Tema v goščavi bila je neprodrljiva. Mandžur je po stezi na-

redil kakih deset korakov, potem pa obstal in poslušal, če ga ne zasledujejo? Ne! . . . Sedaj je zapokala mu pod nogami zlomivša se suha veja. Seo-kvi je obstal, kakor bi bil pribit in začel skrbno poslušati, pa povsod okrog je bila le tajinstvena tišina. Njegovi živci bili so vedno bolj napeti . . . Pri tej priči obšel ga je grozen strah. Zdelo se mu je, da tekó za njim, in spustil se je v beg. Veje so ga teple po obrazu, trgale mu obleko in praskale mu telo. Skoro pri vsakem koraku se je spodtaknil, pal, težko ustal in bežal dalje, sam ni vedel kam. Gnal ga je naprej silen strah. Bežal je in nič ni čutil, da je truden. Začelo se je svitati. Nepredrljiva tema je minula in po gošči se je razlila prijetna in prijazna polusvetloba . . . Seo-kvi tekkel je še vedno. Na njegovem okrvavljenem truplu viseli so koščeki obleke . . . Obraz mu je bil razpraskan, noge zbite in pokrite z ranami . . . Tu se je steza zavila na levo in držala po strmem klanci. Seo-kvi utrujen je še tekkel po ravnem, a sedaj ni mogel več dalje in popolnem onemogel ulegel se na travo pod holmom . . . (Dalje prih.)

Ijam Te*, II. „Ogerska fantazija“ po Umlauf-u, III. Wagnerjev „Tannhäuser“, IV. „Nje na ljubo“ po g. Vavpotič-i, V. „Gratulacija“ po Umlauf-u, VI. Verdijeva „Traviata“, VII. „V veselji in žalosti“ po Vavpotič-i in VIII. „Beniški karneval“ so živo pričale o nenavadnej nadarjenosti umetnika-skladatelja in mnogobrojno odlično občinstvo ne samo zadovoljile, temveč v pravem pomenu besede iznenadile. Kot nameček čez spored sviral je g. A. Vavpotič „Sanje ljubezni“ tako mило in nežno, da se je sl. občinstvo jedva upalo dihati, boječ se preslišati kakega teh krasnih glasov — ker v vsej tej pieci prevladuje najlahnej pianissimo. Omeniti moram tudi tukajšnjih čitalniških pevcev, kateri so meji zgoraj omenjenimi točkami prev ubrano peli in vzbudili meji občinstvom splošno odobravanje.

Domače stvari.

— (Šola nemškega „Schulvereina.“ C. kr. deželni šolski svet kranjski naznanil je za ljni teden c. kr. mestnemu šolskemu svetu, Ljubljanskemu, da je odobril napravo nemške četerorazredne deške šole nemškega „Schulvereina“, katera se prihodnje šolsko leto z dvema prvima razredoma prične. Potrdil je c. kr. deželni šolski svet tudi po dr. Weitlofu, predsedniku nemškega „Schulvereina“ za to šolo nasvetovane učitelje. Šola se bode v realnem posloju jako slovesno otvorila začetkom šolskega leta in sam dr. Weitlof, tako upajo Ljubljanski nemški „Schmerzskinder“, bode prišel kot instalator germanizma v Ljubljano. Tudi veliko nemško slovesnost mislijo uprizoriti Nemci Ljubljanski. Do pričetka novega šolskega leta pa bode lov na slovenske otroke za to šolo, z raznimi obljubami, a če to ne bode pomagalo, tudi z grožnjami in drugimi sredstvi.

— (Ljubljanski nemške deške in dekliske šole) prvi razred mora se otvoriti že prihodnje šolsko leto. Mestni šolski svet in mestni odbor se nikakor nesta protivila, da bi ti šoli bili samostalni a šele tedaj, ko bodeta imeli vsaj po tri razrede. To pa zaradi tega, da bi ne bilo treba plačevati vodji in voditeljici nemških šol, dokler slednje neso samostalne, službene doklade in stanarine. Mestni zbor vodili so pri tem le štedljivi oziri. Menimo, da bi nemštva v Ljubljani še ni bilo konec, ko bi se za sedaj otvoril nemške deške šole prvi razred kot paralela na prvi mestni deški šoli, isto tako pa nemške dekliske šole prvi razred kot paralela na mestni dekliski šoli, kateri itak ni slovenska. A kjer gre za „zatirano“ nemštvo, utihniti morajo vsi štedljivi in drugi oziri, drugače pa je to pri zavodih slovenskih, za slednje ni toliko zanimanja niti toliko energije. Ker dobe Nemci v Ljubljani s prihodnjim šolskim letom novo šolo nemškega Schulvereina, po vrhu pa še nemško deško in deklisko šolo, ker je z nemškim otroškim vrtom tudi skrbjeno, da se ne izgubi niti jedna nemška dušica več, smemo vender pričakovati, da bodo potihnila neslana jadikovanja o „zatiranju Nemcev“, kajti, ako se sedaj ne bode dovolj nemški učili, potem ne preostaje družega, nego da se nemudoma piše po slavnostni „Norimberški list“. Pričakovati bi se sedaj tudi smelo, da se nekoliko ozir jemlje na preprohlevne Slovence in da se sedaj na „Vadnici“ uvede slovenščina.

— (Izjava grofa Margherija.) Iz Rudolfovega se nam piše: „Na dr. Poznika v nekem zakotnem lističu objavljeno „Poslano“ grof Margheri ne bode odgovarjal, ker mu njegova čast brani, da bi zavračal neslanosti bodisi v omenjenem poslanem, bodisi v inseratih in ker se sploh neče spuščati v polemiko s pisatelji omenjenega lističa.“

— („Laibacher Wochenblatt“) razkoščil se je nad Šišenci, ker zahtevajo baje 8000 gld. odškodnine, ko bi se Tivoljski grad odločil od Šiške in priklopil Ljubljani. Ko bi se bil pisec dotične notice prej poučil a šele potem pisal, ne bila bi se mu pripetila nezgoda, da je lastnega pristaša in vnetega somišljenika z loparjem na glavo zadal. Kajti slovenski odborniki Šišenski zmenili so se za prav prilično vsoto, a gospod Plautz bil je tisti, ki je predlagal, naj se zahteva nič manj kakor 8000 gld., češ, naj Ljubljanci plačajo. „Wochenblatt“ naj torej upliva na svojega pristaša gospoda Plautza, da se spreobrne, vsa druga modrovanja in obiranja pa so popolnem nepotrebna.

— (Umrli) je danes nagloma vodja pomožnih uradov pri finančnem ravnanstvu g. Fran Milavec. Žalost po nedavno umrlem sinu pospešila je baje njegovo smrt.

— (Umrli) je včeraj popoldne Leopold vitez Gariboldi, c. kr. profesor in okrajni šolski nadzornik v Ljubljani v 52. letu svoje dobe.

— (Hengthalerjev samomor.) O okolnostih, vsled katerih se je iznenada usmrtil mestni blagajnik Hengthaler, smo se poučili na kompetentnem mestu in zvedeli to-le: Meseca julija je Hengthaler, ki je bil nekaj časa poprej precej hudo bolan, dobil štiritedenski dopust. Za njegove odsotnosti se je slučajno neka stranka o priliki opomnila na plačilo, katero je bilo po blagajničnih knjigah še na dolgu. Stranka je trdila, da je že plačala in se res izkazala s pobotnico podpisano od mestnega blagajnika. Ker prejem tega plačila nikjer ni bil uknjižen, je mestnega blagajnika pristav pisal Hengthalerju, naj poroči, kako je ta stvar. Hengthaler je odgovoril, da je v redu in se je izgovarjal, da mu je na dan plačila v blagajnici 50 goldinarjev gotovine preveč hodilo, pa da ni mogel spomniti se, od kod bi jih bil dobil. Pismu je priložil 50 goldinarjev in prosil, naj se izroči mestni blagajnici. Vsled tega primerljaja je blagajnica dobila naročilo, naj takoj izterja vse zaostanke, ki se pri njej nahajajo propisani. Ob enem se je jelo preiskavati vse blagajnikovo poslovanje in pri tem preiskovanju so se v blagajnikovih zapisnikih iz let 1879, 1880 in 1881 našle nekatere nepravilnosti. V soboto 8. dan t. m. se je Hengthaler vrnil z dopusta v Ljubljano, da bi zopet prevzel svojo službo Ob 6 zv. je imela vršiti se izročitev. Župan je Hengthalerja opozoril na gori omenjene nepravilnosti in ga pozval naj jih pojasni. Pregledovali so se razni dnevnik in primerjali s knjigami, a nekaterih vsot, ki jih je H. prejel ni bilo nikjer najti upisanih. Vsled tega je župan ukazal, da je stvar preiskavati še dalje, Hengthalerju pa je naznanil, da mu blagajničnih ključev ne more pustiti, dokler reč ni dognana. Koj potem je Hengthaler prišel v županovo pisarno, je pred njim padel na kolena, prosil milosti in sam od sebe obstal, da si je prilastil tiste zneske, ki so se pogrešali v blagajničnih knjigah in skupaj iznašali 221 gld. Župan ga je vprašal, ali je izneveril morebiti še kaj več, ga pozval, naj izneverjene novce takoj naknadi in potem brez odloga prosi za svoje umirovljenje. Hengthaler je obljubil, da bo to storil, je v nedeljo dopoldne županu res prinesel omenjenih 221 gld. in pozneje na županovo zahtevanje še izročil nekaj novcev realne zaklade, ki jih je zadnji čas imel pod svojo roko. Daljše preiskovanje Hengthalerjevega poslovanja dozdej ni na dan spravilo nobenih novih fakt, vse mestne blagajnice in zaklade pa so se pri skontriranju, katero se je vršilo v ponedeljek popoldne po Hengthalerjevem samomoru, našle v popolnem redu.

— (Pojasnilo.) V naš list se je nedavno urinila pomota, po kateri je bil g. Prosenik v Metliki razžaljen. Da se torej Prosenekova „nesebičnost“ v pravem svitu pokaže, hočemo danes pomoto popraviti ter konstatovati, da res g. Prosenek ni pošte Metliške zase iskal, iskal pa jo je za — svojega nečaka.

— (Za čebelarje.) Na Ižanski somenj bilo je postavljenih 982 panjev čebel večinoma izpod Turjaka, Kurešček-a, Lašč in Blok. Kupca je bilo malo. 300 panjev kupili so Ljubljanski kupci po 2 gld. 66 kr. do 4 gld. 40 kr. par. 682 ostalo jih je neprodanih na sejmišči in čakajo kupca na Velikega Šmarna dan.

— (V Bohinjski Bistrici) bode prihodnje soboto 15. dan t. m. posvečevanje nove cerkve.

— (Trirazredna ljudska šola v Mengeši) imela je koncem preteklega šolskega leta 316 učencev in učenk, izmed katerih jih je 230 za prestop v višji oddelek oziroma za odpust sposobnih. Poučevali so na tej šoli naslednji gg.: A. Javoršek, nadučitelj in vodja, A. Koblar, katehet, Fr. Marolt, učitelj, Emilija Gerkman, učiteljica.

— (Nova posojilnica) ustanovila se je v Slovenskem Plajberku. Načelniki nove posojilnice so: Marko Ogriz, predsednik; Štefan Wieser, namestnik; Martin Ogriz in Janez Lužnik, odbornika; Matej Ogriz in And. Wieser, pregledovalca računov.

— (Štrajk.) Kurilci pri Tržaški mestni plinovi tovarni ustavili so svoje delo, ker jim nečejo zveksati mezde. Nezadovoljneže nadomestujejo Lloydovi kurilci.

— (Razpisana) je služba davčnega izterjevalca pri davkarijah na Kranjskem. Prošnje v 14 dneh na c. kr. finančno ravnanstvo v Ljubljani.

— (Razpisano) je mesto c. kr. okrajnega sodnika v Radovljici. Prošnje do 25. t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 11. avgusta. „Nationalzeitung“: V dobro poučenih krogih se govori, da ni nemogoče, da bode po sestanku ruskega carja s carjem avstrijskim sestanek ruskega z nemškim cesarjem. Kje bode sestanek, se še nič ne ve, a misli se, da je knez Dolgoruki v tej zadevi prišel v Gastein na pohod.

Marseille 10. avgusta. O včeraj popoldne do danes 1. ure popoldne 17 ljudi za kolero umrlo.

London 10. avgusta. Gladstone odpotoval je včeraj zvečer na jahtu „Sunbeam“ za tri tedne v Nemško morje in na Norveško.

Cardiff 10. avgusta. Nek mornar, ki je došel iz Marseille-a, umrl je včeraj v Bristolu za kolero.

Razne vesti.

* (Sneg v juliju.) V marmaroškem komitatu na Ogerskem bilo je koncem julija tako mraz, kakor po zimi. Pri Lolinu snežilo je jedenkrat vso noč.

* (Toča.) Iz Szegedina se brzojavlja 8. t. m. V tukajšnji okolici razsajala je preteklo noč silna nevihta, mej katero je gosta in debela toča skoro popolnem uničila vse koruzne in tobačne nasade.

* (Kako Rusi svoje kneze pokopavajo.) Te dni pokopali so truplo v Firenci umrlega in v mesteci Tagil ob Uralu prepeljanega ruskega bogataša, kneza Demidova San-Donato, v tamošnji mestni cerkvi. Troški za vožnjo mrtveca iz Laške pa do Urala znašajo več nego 70.000 rubljev. Krsta sama velja 35.000 rubljev, mej pogrebom razdelili so miloščin okolu 25.000 rubljev in sedmine, katera je trajala tri cele dni in tri cele noči, udeležilo se je nad 20.000 delavcev in kmetov ranjkega kneza.

* (Težka nagrada.) V Ameriki nemajo redov in zato so po slavno končane vojni poklonili generalu Grantu svetinjo 2000 cekinov težko, visečo na veržici, ki je bila tudi 2000 cekinov težka. Ko so je v glavnem stanu dali Grantu na vrat, jo je ta hitro z vrata snel rekoč: „Tako težo more nositi le bivolov vrat.“

* (Prvi sestanek Schweningerja z Bismarckom) je toli originalen, da zasluži, da ga priobčimo. Kako je železnemu kancelarju prišlo na misel, poklicati dr. Schweningerja, ni znano, a poklical ga je. Dr. Schweninger želel je najprej, da mu Bismarck pove zgodovino svoje bolezni. Ko je bil knez gotov, začel je Schweninger izpraševati ga. Bismarck je s početka radovoljno odgovarjal, a ko izpraševanju le ni bilo konca, naraščala je nevolja od minute do minute in naposled dal si je duška odurno rekoč: „Ne vprašajte toliko!“ Dr. Schweninger odvrnil je krepkim nikakor ne pohlevnim glasom: „Kakor Vam drago, svetlost, a če hočete biti ozdravljeni, ne da bi se Vas izpraševalo, pokličite živinozdravnika, živinozdravnik zdravi in ne vpraša.“ Knez je kar osupnil na tej predrznosti in pisano je pogledoval zdravnika, kateri se pa tega pogleda, kakor je bilo videti, ni prav nič ustrašil. Po dolgem presledku izpregovoril je knez z mirnim glasom: „Če že mora biti, vprašajte v Božje ime še dalje, a jaz pričakujem, da se bodeta kot zdravnik isto tako skazali, kakor ste se kot surovež...“ Po soglasnem mnenju Bismarckove obitelji se je dr. Schweninger tudi kot zdravnik tako obnesel, kakor je knez pričakoval.

Poslano.

Gosp. Matiji Jonko, županu in deželnemu poslancu v Bolei.

Ker pride vsa naslednja zadeva kot peticija v prihodnjem zasedanju deželnega zbora na dnevni red, tedaj prosim, da bi to-le moje „Poslano“ vsi p. n. gg. poslanci deželnega zbora goriškega pazljivo prebrali, ker jim bode o tej zadevi soditi.

Naseli sem se v Bolei leta 1879. z namenom, da bodem v Bolei nadaljeval tem vspešnejšo svoj obrt — čevljarstvo, ker vsak Bolečan dobro ve, da je vozilo v Bolec na prodaj mnogo čevljarjev iz Kobarida svoje čevlje in čevljarsko blago, kakor: usnje, podplate, dreto itd. Zraven čevljarstva namenil sem bil tudi, da odprem prodajalnico blaga, kojega vsak čevljar potrebuje. G. župan Jonko pa je imel sam tako prodajalnico — in mi ni hotel nikakor podpisati dovoljenja. Vedel je dobro, da ga popusté vsi kupovalci, če bodem prodajal jaz tako blago. Mučil me je že takrat na vse načine. J eden pot nesem finel domovnega spričala, drugi družbinske pole itd. Nagovarjal me je, da naj si vzamem dovoljenje samo za čevljarstvo, češ: saj bom ostalo čevljarsko blago vse jedno lahko prodajal. Jaz pa sem dobro vedel, da je treba imeti za prodajanje čevljarskega blaga še posebno dovoljenje, in g. župan tudi; a misli si je najbrže: „Ga pa bom!“ Dejal mi je, da takega dovoljenja ne dobim itd. Ko je pa videl, da imam voljo, poiskati si kje drugje županov podpis podpisal se mi je, da si jako nejevoljen. In res! Župan je moral prodajanje čevljarskega blaga opustiti, ker so vsi kupovali blago pri meni, kar pa je g. župana neizrečeno jezilo. In njegova soproga se je celo izrazila: Tisti fardamani doline nam je ves „kšeft“ prevzel. Vender mi tedaj ni prizadjal družih sitostij, ker mu ušesi menda še nista tako visoko vzrastli in ni postal še mogočni in častivredni — deželni poslanec.

Leta 1882. pa sem bil jaz kot jedna glavnih prič v nekeji „kriminalnej zadevi“, in to proti g. županu Matiji Jonko. Ker je pa ta jako kočna zadeva zaspala, zato je tudi jaz ne omenjam. S tem pa sem si nakopal večno sovraštvo vsemogočnega g. župana. Od tedaj nemam več

miru pred njim, od tedaj županuje g. Matija menda jedino le za to, da mi dela sitnosti in stroške. Nalaga mi vedno le kazen na kazen, a jaz sem prisiljen vedno protestovati takim nepostavnostim, takim samopašnim županovim ukazom. Sledimo jim po vrsti, "kakor so hiše v Trsti".

I.
S kupno pogodbo od 4. maja l. 1883. sem bil kupil hišo št. 106 od g. Ivana Štrausgita, ki se je preselil z vso svojo družino v Alzacijo-Loreno. Polja pa sem si nakupil že prej, da redim lahko dve kravi in tudi jedno junico, a tudi po dve „ščetinasti živali“. Ker je pa bila hiša jako slaba, hotel sem jo popraviti in polepšati — in tu sem čutil prvič mogočnost županovo. Iz hleva sem hotel napraviti čevljarstvo delavnico, a v delavnico vrata, ki bi imela izhod na javni občinski prostor. Opoznam pa moram, da je bilo v istem steni že prej več oken in tudi uhod v hlev bil je na istem prostoru. Na podlagi obstoječega zid. reda pa se v takem slučaju ne potrebuje niti planu, niti dovoljenja političnih oblastnih. Ker sem bil in sem še vedno odločen in očitno nasprotni k županovemu terorizmu in sploh županovanju, napravil sem cel plan in prosil občino, da mi dovoli popravilo moje hiše v zmislu priloženega plana. Prišla je komisija, da bi to stvar natančneje pregledala, in g. župan se je pri tej priliki izrazil: „Kdo bi mogel tukaj kaj braniti, saj je to le polepšanje trga“. Dobro! Komisija je odšla. Čez nekoliko časa pa mi občinski sluga prinese **prepoved**, da ne smem zidati po planu, da vrt ne smem napraviti, sploh prepovedal mi je vse, kar mi je župan pred jedno uro pred celo komisijo priznal. Li ne osvetljuje to žalostni županov značaj? Na to prepoved sem protestoval na c. kr. okrajno glavarstvo v dan 16. avgusta l. 1883, katero je ono županovo prepoved **ovrglo**. In meni bi ne bilo trebalo niti planu, niti dovoljenja! Popraviljanje hiše pa sem moral tako odložiti za naslednje leto, kar je našemu županu blazilo škodoželjno „preblogo“ srce.

To je pa bil še le začetek. O čemer pa bode sodil deželni zbor goriški — to pojasnim sedaj.

II.
V dan 24. kimovca l. 1884. sklical je g. župan občinski svet. Kako se pa delajo v našem občinskem svetu sklepi, o tem sta „Slovenski Narod“ in „Edinost“ že dovolj govorila. Ravno tako se je zgodilo dne 24. kimovca pr. l. G. župan Jonko je dejal v seji gori omenjenega dne: „Danes moramo skleniti, da plačajo nekateri priseljenci prikupnino“, — a povedal in svetoval ni niti kdo so ti priseljenci, niti koliko naj bi uplačali prikupnine. Občinski svetovaleci so si mislili, da meni g. župan posestnike nekaj popolnem novih hiš, in vprašali so ga: Koga in katere neki meni? G. župan pa jih zavrne: „To že pozneje tajnik pove!“ Toraj takó! Občinski svet naj obsodi, a ne vé: niti koga, niti koliko! G. župan pa i pustil, da bi se o tej zadevi še nadalje pogovarjalo, ampak pravi: „Kdor je zadovoljen z mojim predlogom, naj sede!“ In župan se je vsedel, a njegovi vazali so se po vzgledu svojega gospoda tudi vsedli — in predlog je bil vsprejet! Kaj? Kateri? Kmalu bomo videli!

V dan 7. oktobra leta 1884. se mi uroči naslednji dopis:
Ššt 840

Na Gospoda Joze Muznik h: št 106

v Boven

Ker je občinsko starašinstvo v seji dne 24ga Kimovca t. l. sklep napravila, da usaki nedomačin, in usaki tajisti kateri ni zadobil servitutne pravice, ino da se je v tukajšni občini udeležil ino uživa te pravice, bodi si drva za kurjavo ali druge stvari bodi si voda pri vodnjakah, kateri so rabili mnogo stroškov za napravo, potem zidanje cerkvi it. d. je obsojen plačati v občinsko denarnico 100. gl — kateri znesek more biti v plačeni v dobi enmu letu na premir četertnih terminih, ampak prvi v dobi 14 dnevah. Ako bi se k temu ne udeležil, more se od držati rabo vseh teh servitutnih pravic.

Občinski urad v Boven dne 2 Oktobra 1884

L. S.

Župan Jonko m. p.

Koliko je budalosti v tem županovem dekretu, nečem pretresovati, a pri moji veri, da bi se celo Marko Pohlin tej kasični slovenščini na vso moč kihal.

Sedaj po pogledimo malo natančneje ta odlok. — Z omenjenim dekretom si je naš mogočni gospod župan privoščil pravico, da obsoja celo za preteklost, ali: njegovi sklepi so celo „rückwirkend“, kakor bi dejal Nemeč. §. 63. obč. r. govori o neke „nespodbijane navadi“, t. j. kakor je bilo vselej in za vse, tako naj bode tudi za posameznika. Če se je naselil v Bolci kak tujec in je kupil tukaj hišo, tedaj je zadobil tudi pravico do uživanja občinskega premoženja, kakor prvotni Bolčan. Od l. 1857. do danes so **tujci** pokupili naslednje hiše s kmetijami: št. 325, 118, 120, 45, 33, 126, 295, 32, 262, 369, 194, 368, 79, 192, 107, 78, 17, 16, 112, 123, 113, a isti g. župan — **tujec** Jonko je kupil hiše št. 115, 114, 170, 330, 322, — in vendar uživa g. Jonko in vsi gori navedeni tujci občinsko premoženje, ne da bi uplačali kaj prikupnine. Jaz pa in še par drugih, ki se nam ne ljubi, da bi lizali njegove samosilniške pete, jaz torej naj plačam 100 gl., če hočem uživati ono, kar župan sam in z njim vred cela dolga vrsta tujcev brez vsakega uplačila?! Li ni to največja krivica, ki vpije v nebo za mashevanje?! — H. št. 118 in 325 pa sti dobili **tujce** za gospodarje **še za meno**, in vendar uživati vse pravice brez prikupnine — in jaz naj plačam 100 gl.!? — Vrhu tega so Bolški občinski skladi denar (od l. 1871.—1875.) po hišnih številkah, da so nakupili gozde in pašnike od vis. erarja; — odkupila jih je tedaj tudi moja hiša, in pravica do uživanja občinskega premoženja je bila in je **hišna pravica** in nikakor ne osebna, kakor je župan menda polagal deželnemu odboru. L. 1871. pa je občinski svet prav odločno sklenil: **da imajo servitutne hiše in ne osebe**. Če je moja hiša izgubila gospodarja, tedaj ni izgubila pravice do uživanja občinskega imetka — ni mi toraj treba plačati 100 gl., kakor neste plačali Vi, g. župan, kakor ni plačala cela dolga vrsta tukaj naseljenih tujcev.

A to še ni dovolj! Gori sem navé lepo številce starih hiš, ki so dobile nove gospodarje, in to ptujce — toraj ravno takó, kakor jaz — a uživajo vse jedno vse pravice, mej katerimi je tudi moj največji sovražnik gosp. Jonko sam. Hišne štev. 409 do 418 pa so čisto nove, z novimi gospodarji, ki niso uplačali niti vinarja v odkupnino gozdov in pašnikov od vis. erarja, a uživajo vendar le vse pravice, a moja stara hiša naj bi iste izgubila?! In županstveni dekret govori, da: **usaki nedomačin, in usaki tajisti**, — itd. — uplača 100 gl. prikupnine! A mej tistim **usaki** je g. župan pozabil na samega sebe, pozabil na vse gori navedene — in obsodil samo mene in par drugih?! Če pozabimo na to, da sklepi obč. sveta nemajo nikakor veljave za preteklost in bi občinsko starašinstvo raje sklenilo takó-le: **od danes naprej** uplača 100 gl. prikupnine vsak ptujec, ki bi hotel imeti pravico do uživanja obč. imetka — vprašam: kako je to, da je izbral g. župan mej vsemi

ptujci samo mene in še par drugih, a ni hotel obogatiti obč. denarnice s svojimi stotakom in s stotaki vseh gori navedenih?!

Kdor ima le količkaj oči, ta bi videl prav jasno, da da se mi od župana godi v nebo upiyoča krivica. **Deželni odbor** pa je moj rekurs odbil, češ: da je „jus comunalis“ le osebna pravica, **da nisem užival nikoli občinskega imetka** (to naj se dobro zapomni, ker bodem pozneje o tem še govoril), da sem se naselil v Bolci še le pred dvema letoma, da toraj za me ne velja „nespodbijana navada“, o kateri govori prejšnja §. 63. obč. r. Ta zavrnitev deželnega odbora je popolnem neutemeljena in neresnična, o tem spričuje moje gornje izpovedanje — in o tem bode govora še v prihodnjem zasedanju deželnega zbora. In deželni odbor je potreboval za to rešitev 10 mesecev! Dokazal sem jasno dovolj, da je „jus comunalis“ **hišna in ne osebna pravica**, dokazal sem, da velja tudi za mene, „nespodbijana navada“, če velja celo za novozidane hiše. Pa v občinskem uradu mi je dejal tajnik (in mimogrede naj omenim, da bi tajnik imel držati jezik za zobmi — in ostati vedno le občinski tajnik): „O! župan obsodi, kogar hoče“. Upam, da bode visoki deželni zbor drugačne misli, da g. županu pove, da obstoječi zakon ni smola in kvas ter vsaj mene i v tem slučaju reši županovega paševstva.

III.

V 3. dan t. m. bila je seja občinskega starašinstva, — a največ radi mene. Občinsko starašinstvo pa se je izrazilo, da naj ostane vse še pri starem, ker je cela zadeva še v pravi. Prav! Drugi dan pa mi pošlje g. župan dekret v katerem se mi pove, **da me je občinski svet kaznoval**: 2 gl., ker sem dal nekemu občanu moji dve junici na pašo; 5 gl., **ker sem prejemal drva in listje iz občinskega sveta**. Visokemu deželnemu odboru pa je poročal, **da nisem užival nikoli občinskega imetka**. Kako se strinja to? Za vsaki daljnji prestopok pa bodem kaznovan z 10 gl. globe. Sedaj pa vprašam: **kedaj je občinsko svetašinstvo kaj takega sklenilo?** zakaj se mi da za vsako kazen obrok le 8 dnij? in: li misli g. župan oklicati „pod lipo“ ta sklep občinskega starašinstva? Kako morete biti tako predrzni in nestrani ter pravite, da je gori omenjene kazni sklenil obč. svet, ko pri seji 3. t. m. ni bilo čisto nič o tem govoru. Da pri seji ni bilo o tem govoru, dokazujejo občinski svetovaleci: Ostan, Cezaro, Matija Pirc, Anton Šulin, Ferdinand Kaus, Ivan Solar in tudi gosp. notar Rosmann. Li ne osvetljuje to dovolj, da se župan ne briga za občinski svet in kar samovoljno narekuje kazni v občinskega sveta imenu, da si hladi tako svoje hudobno srce?! Kaznuje me, ker sem užival občinski imetek, a visokemu deželnemu odboru je poročal, **da nisem užival nikoli občinskega imetka!** Vis. deželni odbor opozarjam na to, ker bodem v tej zadevi zahteval morda celo disciplinarno preiskavo. Prosim ga, da stvar vendar dobro preišče in ne pusti, da župan izpije občinarju krv, če mu isti ne liže lažljivih pet. Če si pa bode vis. deželni odbor iskal sporočil na moj prihodnji rekurs v tej zadevi pri našem gosp. županu, tako bode skušal isti visoki deželni odbor zopet debelo nalagati, kakor je njegova navada. „Kjer resnice in pravice zvon ne zvoni, tam tudi sodniku po pravici soditi ni“ — dč naš narodni pregovor.

G. Jonko! Za vsako reš grozite le s: tožil ga bodem! A če ste pošteni, odgovorite mi javnim potom kakor je dejal Kobariški dopisnik v „Slovenskem Narodu“ od 30. p. m.

A da bi p. n. čitatelji vedeli, kaj je tisti užitek občinskega imetka, tedaj bi stremeli. Vidiš, dragi čitatelj, ta užitek je tako silno velik, da smeš kupiti seženj drv za 8—9 gl., a rjuho listja za 30—40 kr., a če nimaš servitute, tako bi se moral greti pri luni in kuhati pri solnci. Li misliš, da imamo gozde, da kar tam drva posekamo? Kupiti, drago jih moramo kupiti — te občinske drva. A župan jih kupi lahko tudi 100 sežnjev, tujec, kakor jaz — in jih potem on drugim prodaja, da ima nekaj dobička ter bi tako njegovi otročki lakote ne umirali!!

V Bolci, dne 7. avgusta 1885.

Jožef Muznik.

Tuji:

10. avgusta.

Pri Slonu: Turba z Dunaja. — Urbas iz Gradca. — Tirman z Dunaja. — Massoprest iz Trsta. — Lakony iz Gorice. — Schmidbauer z Dunaja. — pl. Jilek iz Pulja. — Fischer iz Karlova.

Pri Malici: Friedrich z Dunaja. — Mart'elli iz Trsta. — Hornstirker z Dunaja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
10. avg.	7. zjutraj	738.27 mm.	15.1° C	sl. zah.	megla	
	2. pop.	736.28 mm.	23.8° C	z. svz.	jas.	0.60 mm.
	9. zvečer	736.37 mm.	19.2° C	brezv.	jas.	

Srednja temperatura 19.4°, za 0.5° pod normalom.

Vizitnice
v elegantnej obliki.
„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani
priporoča po nižji ceni

„THE GRESHAM“,
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo: Dunaj, Giselastrasse št. 1, | Pešta, Franz-Josefsplatz
v hiši društva. št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva frank. 87,284.420—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1884 17,134.226.05
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) več kot 149,800.000—
V slednjem dvanajstmesečnej poslovalnej perijodi uložilo se je pri društvu za 63,992.275—
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek za obstanka društva na uloženi ponudbah več kot 1.324,770.129.55

Prospekte in druga razjasnila daje
Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje
pri Val. Zeschkotu. (315—4)

Dunajska borza

dné 11. avgusta t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	82	gl.	70	kr.
Srebrna renta	83	„	35	„
Zlata renta	109	„	05	„
5% marcna renta	99	„	60	„
Akcije narodne banke	877	„	—	„
Kreditne akcije	283	„	60	„
London	125	„	30	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	93	„
C. kr. cekini	5	„	92	„
Nemške marke	61	„	40	„
4% državne srečke iz l. 1854	250	gl.	127	„
Državne srečke iz l. 1864	100	gl.	167	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108	„	95	„
Ogrska zlata renta 4%	98	„	65	„
5% papirna renta 5%	92	„	15	„
5% štajerske zemljiše odvez. obliq	104	„	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100	gl.	116	„
Zemlj. obq. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	124	„	75	„
Prior. obliq. Elizabetine zapad. železnice	115	„	10	„
Prior. obliq. Ferdinandove sev. železnice	106	„	25	„
Kreditne srečke	100	gl.	178	„
Rudolfove srečke	10	„	18	„
Akcije anglo-avstr. banke	120	„	98	„
Tramway-društ. velj. 170 gl. a. v.	189	„	70	„

V „NARODNI TISKARNI“ v LJUBLJANI

je izšel in se dobiva:

Knez Serebrjani.

Roman. Spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 609 strani. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Vabilo na naročbo

Jurčičevih zbranih spisov.

Jurčičevih „Zbranih spisov“ stoji:

I. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	gl. 1:—	1:50
II. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	0:70	1:20
III. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	0:70	1:20
IV. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	0:70	1:20

Ako pa tudi odajemo vsak posamičen zvezek, vendar se priporoča, pošljati naročnino za več zvezkov skupaj. Naročnina znaša za I., II., III. in IV. nevezani zvezek 3 gl. Za vse štiri lepo vezane zvezke 5 gl.

Naročnina za zvezek I., II., III., IV. in V. stoji 3 gl. 50 kr., za elegantno vezanih prvih 5 zvezkov 6 gl.

Naročnina pošilja se najprikladneje s poštami nakaznicami pod naslovom: g. Jos. Staré v Ljubljani, Marije Terezije cesta 5.

Naročniki dobivajo knjige franco. (22—28)

Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 60 kr. izvod, ako si naroč skupno po 10 izvodov ter zanje pošljejo gosp. drn. Jos. Staretu v Ljubljano naročilno svoto 6 gold.

Odbor za Jurčičev spomenik.

Cvet zoper trganje

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrple ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet“ zoper trganje po dr. Malici z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo: (401—6)

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža v Ljubljani.

Velika partija 1 (788—106)

ostankov sukna

(po 3—4 metre), v vseh barvah, za polno možko obleko, pošilja po poštne povzetji, ostanek po 5 gl.

L. Storch v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati. Uzorci proti pošiljavi marke za 10 kr.